

ЕФЕКТИВНІСТЬ ТЕРАПІЇ КОРІВ ЗА ПІСЛЯРОДОВОГО ГНІЙНО-КАТАРАЛЬНОГО ЕНДОМЕТРИТУ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕРМІНУ ЙОГО ВІЯВЛЕННЯ

Є.Розум, М. Морозов

Одеський державний аграрний університет

Викладено результати дослідження щодо ефективності перекису водню при лікуванні корів із післяродовим гнійно катаральним ендометритом, залежно від терміну їх виявлення та на відновлення їх репродуктивної функції.

Ключові слова: *післяродовий гнійно-катаральний ендометрит, перекис водню, статева циклічність, заплідненість.*

Головною проблемою ветеринарного акушерства в Україні початку ХХІ століття, на фоні зниження у 10 разів чисельності поголів'я, як ніколи є відтворення тварин. Бо це та основа, яка дозволяє підтримувати чисельність поголів'я, створювати високопродуктивні стада і забезпечувати виробництво біологічно цінних і життєво-важливих продуктів харчування.

Висока захворюваність корів післяродовим ендометритом наносить господарствам різної форми власності значні економічні збитки, обумовленні неплідністю, зниженням молочної продуктивності та передчасною їх вибраковкою [2].

За останні роки проведено українськими вченими, серед них Г.В. Зверева, С.П. Хомин [3], В.Й. Любецький, Г.Г. Харута, В.А. Яблонський [5], А.П. Краєвський [4], Я.С. Стравський [7], О.О. Боднар [1] та ін.[2,6], багато дослідів, присвячених пошуку ефективних засобів для лікування корів, хворих на затримання посліду та післяродовий ендометрит. Однак ця проблема на сьогоднішній день ще не вирішена. За даними цих авторів, затримання посліду реєструється у 30-60%, субінволюція матки - у 20-60%, ендометрит - у 20-70% корів. Ця проблема актуальна не лише для скотарства України, а й має світове значення.

Відновлення репродуктивної функції і молочної продуктивності корів після отелення в значній мірі залежить від характеру перебігу післяродового періоду. В цей час відбувається інволюція статевих органів і систем, а також змінюється діяльність всіх органів, які забезпечують нормальний перебіг вагітності і родів, до стану, характерного для здорової невагітної тварини.

Багато дослідників у своїх наукових працях повідомляють про лікування ендометриту, однак жоден з них ще не вивчав ефективність методів терапії залежно від строків виявлення хвороби.

Мета роботи: визначити ефективність застосування комплексної терапії та медикаментозних засобів лікування післяродового гнійно-катарального ендометриту у корів залежно від строків його виявлення після отелення, а також на відновлення їх репродуктивної функції.

Матеріал та методи досліджень: Дослідження проводились у період з 2016 по 2019 рр. в умовах лабораторії кафедри хірургії, акушерства та хвороб дрібних тварин Одеського державного аграрного університету та на базі сільськогосподарського підприємства СВК "Світанок" Комінтернівського району Одеської області.

Матеріалом досліджень слугували корови в родовому і післяродовому періодах з нормальним і патологічним перебігом віком від 4 до 8 років.

Вивчення динаміки акушерської патології у корів включає систематичне проведення акушерської диспансеризації за загально-прийнятими методиками. При проведенні ранньої акушерської диспансеризації реєстрували перебіг родів (патологічні роди, затримання посліду) і післяродові ускладнення, тривалість інволюції статевих органів. Перший етап ранньої диспансеризації проводили на 5–7-й день після отелення з метою контролю за перебігом післяродового періоду методом зовнішнього огляду та ректального дослідження. Другий етап ранньої акушерської диспансеризації проводили на 14–16 дні після отелення з метою визначення завершення інволюції статевих органів.

Для проведення дослідів нами були сформовані три групи корів: перша група, корови які

не пройшли ранню акушерську диспансеризацію і друга група – корови, які пройшли ранню акушерську диспансеризацію на 5-7-й день після отелення. Стан здоров'я корів першої групи оцінювали по завершенню інволюції статевих органів (на 18-25 –й день після отелення). Із корів другої групи виділили корів з гнійно-катаральним ендометритом і почали лікування з 5-10-го доби після отелення. В третю групу включали корів з нормальним перебігом післяродового періоду.

Лікування було направлено на посилення скорочення і звільнення матки від ексудату та ліквідацію її мікробної забрудненості.

Корів дослідних груп лікувати з використанням етіотропної і терапії за наступною схемою:

- корів першої групи лікували шляхом в/м введення окситоцинет у дозі 50 МО; через 4 години в/матово 20 мл метрисану, через кожні 48 год. та в/м ін'єкція тривітаміну у дозі 2,5 мл, 1 раз у 5-7 діб.

- корів другої групи лікували шляхом введення у 1-й день перекису водню 3% 60 мл в/матово, через 4 години; в/матово - метрисан 20мл., - на 2-й день - тривітамін 2,5 мл 1 раз у 5-7 діб та в/матово- метрисан 20мл. Введення метрисану проводили з інтервалом 48 год. до повного одужання.

Ефективність лікування оцінювали за повним одужанням корів, негативною біологічною пробою за Катериновим, за датою проявлення першої стадії збудження статевого циклу, кількістю осіменінь, тривалістю сервіс періоду та подальшим заплідненням, яке підтверджувалось ректальним дослідженням на тільність через 2-2.5 місяці, після останнього осіменіння. Отриманні у дослідних групах показники порівнювали з тими, які були у корів з нормальним перебігом післяродового періоду.

Результати досліджень: Результати проведеного експериментального дослідження наведені в табл.1. Аналізуючи отриманні результати, які наведені в таблиці 1 видно, що використання для лікування корів, хворих на післяродовий гнійно-катаральний ендометрит з використанням перекису водню є найбільш ефективним, так як термін лікування скорочується на 15 діб. Тривалість періоду від отелення до запліднення скоротилася на 58 діб і становила в середньому на одну корові 54 діб проти 112 доби у корів другої дослідної групи, де діагностику і лікування почали на 18-25-й день після отелення.

Таблиця 1. Терапевтична ефективність етіотропного методу лікування корів, хворих на післяродовий гнійно-катаральний ендометрит в умовах СВК "Світанок" Комінтернівського району Одеської області (n=24)

Групи корів	Тривалість від отелення до початку лікування, днів	Середня тривалість лікування (діб)	Тривалість періоду від отелення до запліднення, діб	Заплідненість в першу охоту,%
1	18-25 –й день після отелення	23,5±0,60	112± 2,1	62,5
2	5-7 –й день після отелення	8,5±0,45	54±3,2	87,5
3	Корови з нормальним перебігом пееерперія	–	59±4,1	75,0

Примітка. * - p<0,05; ** - p<0,01; *** - p<0,001.

Порівнюючи тривалість періоду від отелення до запліднення у корів другої групи з нормальним перебігом післяродового періоду різниця складає 5 діб – 54 доби проти 59 діб. Заплідненість корів другої дослідної групи становила 87,5%, що на 25,0% більше ніж у корів другої дослідної групи. У корів з нормальним перебігом післяродового періоду заплідненість в першу статеву охоту становила 75,0%.

Отже, лікування корів, хворих на післяродовий гнійно-катаральний ендометрит, в самі ранні строки після отелення забезпечує економію часу, праці, лікарських засобів та їх одужання до фізіологічного терміну завершення інволюції статевих органів.

Висновки: 1. Лікування корів, хворих на післяродовий гнійно-катаральний ендометрит на 5-7 –й день після отелення шляхом використання комплексного етіологічного методу, зокрема, перекису водню в/матково в перший день та в/матково введення метрисану було більш ефективне. Усі 100% корів одужали в термін 8,5 діб, що на 15 діб швидше. 2. Тривалість періоду від отелення до запліднення скоротилася на 39діб порівняно з коровами де діагностику і лікування почали на 18-25-й день після отелення. 3. Заплідненість від першого осіменіння у корів другої групи становила 87,5% тварин, а у корів з нормальним перебігом післяродового періоду 75,0%.

Перспективність подальших досліджень полягає у вивченні стану сухостійних корів та його прогностичне значення у розвитку запальних процесів на ранніх стадіях у післяродовому періоді.

Список використаних джерел

1. Боднар О.О. Принципи лікування ендометриту у корів./ О.О. Боднар. //Вісник Сумського Національного аграрного університету, серія “Ветеринарна медицина”. – №1-2 (15-16). – Суми, 2006. – С.22-26.
2. Гавриков А.В. Особенности антимикробного действия эндометрамага-Био при эндометрите коров. /А.В. Гавриков, А.В. Гераничева, И.А. Воронина и др. //Ветеринария.2012. - №2.-С.14-17.
3. Зверева Г.В. Акушерська і гінекологічна диспансеризація у системі профілактики неплідності та маститів у корів / Г.В. Зверева, С.П. Хомин, В.І.Тирановець та ін. // Науковий вісник національного аграрного Університету. – К.: 2000. – Вип. 22. – С. 21 – 23.
4. Краєвський А.Й. Профілактична ефективність комплексних препаратів при післяродовому метриті у корів /А.Й. Краєвський. // Ветеринарна медицина України - 2004.-№8.- С.36-38.
5. Любецький В., Харута Г. Диференціальна діагностика прихованого ендометриту та асоціацій гінекологічних хвороб /В. Любецький, Г. Харута // Ветеринарна медицина України - 2006.-№8.-С.33.
6. Полянцев Н.И. Детоксикационные средства при послеродовом эндометрите коров /Н.И. Полянцев, А.Г. Магомедов //Ветеринария-2006. -№11.-С.30-33.
7. Стравський Я.С. Щодо етіопатогенезу ендометриту в корів. / Я.С. Стравський // Ветеринарна медицина України.- 2008. -№4.-С.21-23.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ТЕРАПИИ КОРОВ С ПОСЛЕРОДОВЫМ ЭНДОМЕТРИТОМ ЗАВИСИМО ОТ СРОКОВ ИХ ДИАГНОСТИКИ.

Розум Е., Морозов Н.

Изложены результаты исследований эффективности лечения коров с гнойно-катаральным послеродовым эндометритом зависимо от сроков их выявления после родов, а также на восстановление их репродуктивной функции.

Ключевые слова: послеродовой гнойно-катаральный эндометрит, перекись водорода, половая цикличность, оплодотворяемость.

THE EFFECTIVENESS OF THERAPY FOR COWS WITH POSTPARTUM ENDOMETRITIS DEPENDS ON THE TIMING OF THEIR DIAGNOSIS.

Rozum E., Morozov N.

The results of studies of the effectiveness of treatment of cows with purulent-catarrhal postpartum endometritis, depending on the timing of their detection after partum, as well as on the restoration of their reproductive function, are presented.

Keywords: hypo-catarrhal endometritis, water peroxide, sexual cycle, fertility.